

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen. Jeg synes, den er en grundig og god indføring i danske synspunkter på og vurderinger af nogle af de centrale udenrigspolitiske spørgsmål.

Det er forår uden for bygningen her, og det er også blevet forår i forholdet mellem Øst og Vest; man mærker, at optimismen er begyndt at pible.

Men inden jeg kommer til det, som må blive det centrale tema for diskussionen i dag, vil jeg gøre et par bemærkninger om gamle sørgelige kendinge inden for storpolitikken: Sydafrika, hvor det stadig væk er umuligt at se gennembrud for fornuft, hvor vi selvfølgelig kan glæde os over, at den sanktionspolitik, som Danmark indledte, nu har fået følgeskab i de øvrige nordiske lande, men hvor det jo er en ringe trøst, fordi der ikke er nogen regulær udvikling til det bedre i Sydafrika.

I Mellemøsten er der grund til at hilse de planer meget velkommen, der er om indkaldelse af en særlig fredskonference. Jeg synes, det er et konstruktivt, lovende nyt element i diskussionen om at finde varige, holdbare løsninger på konflikten i Mellemøsten. Forhåbentlig kan det føre til resultater.

Krigen mellem Iran og Irak fortsætter med uformindsket brutalitet og fanatisme og repræsenterer et fantastisk spild af menneskeliv, af menneskelige muligheder og af økonomiske ressourcer. Det viser vel bedre end noget andet, hvad den religiøse fanatisme kan føre til.

Afghanistankrigen er der stadig ingen ud-sigt til løsninger på. Som udenrigsministeren fremhæver det, bor der nu 4 millioner afghanere uden for Afghanistans grænser, en befolkning næsten på størrelse med Danmarks, fordrevet med russisk militær og ved russisk invasion. Det er en plet, en fantastisk plet, på Sovjetunionens bestræbelser i øvrigt, at krigshandlingerne i Afghanistan fortsætter, og at man fortsat ikke kan skimte en politisk løsning.

Men tilbage til Øst-Vest-forholdet. For et par vigtige enkeltheder synes jeg at udenrigsministeren signalerede fremskridt. Det var, når det drejede sig om aftaler vedrørende forbud imod kemiske våben, og også når det drejede sig om aftaler om stop for atomprø-

vesprængninger. Jeg synes, der i udenrigsministerens vurderinger på dette område var forsigtig optimisme, og det glædede mig meget at erfare, at regeringen anlægger den vurdering, at der her er mulighed for at nå konkrete fremskridt.

Mest interessant er det direkte forhold mellem Sovjet og USA. Det er tydeligt, at Reykjavikmødet blev et gennembrud, at der er tale om en epoke før Reykjavik og en epoke efter Reykjavik. Det var i de første uger og måneder efter mødet i Reykjavik svært at tolke, hvad der egentlig var sket. Der var modstridende vurderinger, og det var svært at finde ud af præcist, om der her var tale om et totalt flop eller det var begyndelsen til noget, der var brugbart. Det har vist sig at være det sidste, og det er det glædeligste, der er sket i den internationale politik i mange, mange år. Det er begyndelsen, tror jeg, på et nyt, mere konstruktivt forhold mellem Øst og Vest, som får overordentlig stor betydning for Europa, også for den plet af Europa, hvor vi bor, og det indebærer løftet om, at der kan blive tale om en balance mellem Øst og Vest på et lavere niveau rustningsmæssigt og økonomisk og uden atomvåben. I Danmark må vi med den største interesse følge det og støtte de bestræbelser, men det er da indlysende, at det rejser nye spørgsmål for os og for den vesteuropæiske politik i det hele taget. For mig er det helt absurd at se, at der er kredse i Europa, der afviser, forholder sig skeptisk over for de muligheder, som situationen rummer. Det er helt uholdbart, og jeg er heldigvis overbevist om, at hvis de europæiske lande for alvor forsøgte at modsætte sig den proces, der er i gang, ville de formentlig ikke have held til at blokere den.

Et af de spørgsmål, som man med rette stiller, er, at der er større behov for nye samarbejdsorganer for de vesteuropæiske lande i den nye situation. Jeg har svært ved at se det. Jeg synes ikke, der er anledning til, at man skal revidere synet på dansk medlemskab af Den Vesteuropæiske Union. Jeg noterer med glæde, at udenrigsministeren afviser kommissionspræsident Delors' forslag om en særlig EF-mødevirksomhed og konference om synet på Øst-Vest-forholdets forandringer.

Vesteuropa bør for sin egen skyld og for udviklingen i forholdet mellem USA og So-